

DECIZIA Nr. 1 din 19 ianuarie 2009

Scris de Administrator
Joi, 05 Aprilie 2012 17:54 -

Privind aplicarea principiului subordonării ierarhice, potrivit art. 132 alin. (1) din Constituția României, republicată, în cadrul parchetului din care face parte procurorul care a dat soluția de netrimitere în judecată.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- SECȚIILE UNITE -

DECIZIA Nr. 1
din 19 ianuarie 2009

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 418 din 18/06/2009

Dosar nr. 33/2008

Sub președinția domnului prof. univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit pentru a examina recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în legătură cu stabilirea organului judiciar competent să soluționeze plângerea persoanei nemulțumite în cazul în care prim-procurorul a admis-o, a infirmat rezoluția sau ordonanța procurorului care a dat tot o soluție de netrimitere în judecată.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, fiind prezenți 88 de judecători din totalul de 117 aflați în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admiterea acestuia în sensul că plângerea împotriva soluției prim-procurorului prin care a infirmat rezoluția sau ordonanța procurorului și a dat tot o soluție de netrimitere în judecată se soluționează de către procurorul ierarhic superior.

SECȚIILE UNITE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În practica instanțelor de judecată nu există un punct de vedere unitar în legătură cu stabilirea organului judiciar competent să soluționeze plângerea persoanei nemulțumite în ipoteza în care prim-procurorul a admis-o, a infirmat soluția procurorului și a dat tot o soluție de netrimitere în judecată.

Astfel, unele instanțe s-au considerat competente să judece aceste plângeri și le-au soluționat pe fond.

Alte instanțe, dimpotrivă, cu privire la același aspect, au apreciat că plângerea împotriva soluției prim-procurorului prin care a infirmat rezoluția sau ordonanța procurorului și a dat tot o soluție de netrimitere în judecată se soluționează de către procurorul ierarhic superior.

În motivarea acestei soluții s-a reținut că, potrivit alin. 1 al art. 2781 din Codul de procedură penală, instanța de judecată este competentă să soluționeze plângerea împotriva soluției de netrimitere în judecată numai dacă aceasta a fost menținută de procurorul ierarhic superior prin respingerea plângerii, conform art. 275-278 din același cod.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și au aplicat corect dispozițiile legii.

Potrivit dispozițiilor art. 2781 alin. 1 din Codul de procedură penală, după respingerea plângerii făcute conform art. 275-278 din Codul de procedură penală împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale sau a ordonanței, ori, după caz, a rezoluției de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale date de procuror, persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate pot face plângere la judecătorul de la instanța careia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă

instanță.

Totodată, art. 278 alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală stabilește competența de soluționare a plângerilor formulate împotriva măsurilor luate sau actelor efectuate de procuror, în favoarea procurorului ierarhic superior celui care a adoptat actul contestat de către parte.

Procedura de control pe cale ierarhică, în cadrul unității de parchet, constituie, în cazul soluțiilor de netrimiteră în judecată, o etapă prealabilă declanșării verificării actului de către instanță, în procedura specială reglementată de art. 2781 din Codul de procedură penală.

Dispozițiile art. 2781 alin. 1 din Codul de procedură penală prevăd expres succesiunea etapelor care preced declanșarea controlului judecătoresc și condiționează sesizarea instanței de confirmarea de către procurorul ierarhic superior a soluției de netrimiteră în judecată cuprinse în rezoluție sau ordonanță.

Rezultă, așadar, că persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate beneficiază de verificarea în două etape a soluției date de procuror, astfel:

- controlul intern, declanșat în aplicarea principiului subordonării ierarhice, potrivit art. 132 alin. (1) din Constituția României, republicată, în cadrul parchetului din care face parte procurorul care a dat soluția de netrimiteră în judecată; și

- controlul judecătoresc, inițiat prin formularea, în termenul prevăzut de art. 2781 alin. 1 din Codul de procedură penală, a unei plângeri adresate instanței căreia i-ar reveni competența să soluționeze cauza în fond.

În situația particulară în care soluția de netrimiteră în judecată este infirmată de către primul procuror în procedura prevăzută de art. 278 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală, soluția acestuia din urmă urmează a fi supusă controlului ierarhic din rațiuni ce țin atât de respectarea principiului controlului și subordonării ierarhice, dar și a dreptului părții de a beneficia de un dublu control al soluțiilor de netrimiteră în judecată, astfel după cum s-a arătat anterior.

Soluția infirmată de procurorul ierarhic superior nu mai are nicio putere, astfel că prin adoptarea de către acesta din urmă a unei soluții de netrimitere în judecată - diferită sau identică în conținut, întemeiata pe motivele invocate în plângerea petentului sau pe alte motive - ne vom afla din nou în prima etapă a procedurii ce presupune, cu necesitate, verificarea acestei soluții pe cale ierarhică.

Atacarea direct în instanță a soluției de netrimitere în judecată, adoptată de primul procuror în absența confirmării acesteia de procurorul ierarhic superior, potrivit art. 278 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală, echivalează cu prematura sesizare a instanței prin plângere.

De la această regulă legea nu a prevăzut decât o singură excepție, reglementată de dispozițiile art. 2781 alin. 2 din Codul de procedură penală, cea în care procurorul ierarhic superior nu soluționează, în termenul prevăzut de art. 277 din Codul de procedură penală, plângerea formulată împotriva soluției de netrimitere în judecată adoptată de primul procuror, corelativ infirmării rezoluției sau ordonanței date inițial.

Exclusiv în această situație, partea căreia art. 2781 din Codul de procedură penală îi recunoaște legitimitate procesuală activă are dreptul de a se adresa direct instanței, excepția menționată fiind însă de strictă interpretare și aplicare.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, și ale art. 4142 din Codul de procedură penală, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că organul judiciar competent a soluționa plângerea împotriva rezoluției sau ordonanței prim-procurorului prin care s-a infirmat rezoluția ori ordonanța de netrimitere în judecată și s-a dat aceeași sau altă soluție de netrimitere în judecată, pentru alte motive ori pentru unele dintre motivele invocate de petent, este procurorul ierarhic superior.

Numai în situația în care, la rândul său, procurorul ierarhic superior, astfel sesizat, a respins plângerea și a menținut soluția prim-procurorului sau nu a soluționat plângerea, în termenul legal, prevăzut la art. 277 din Codul de procedură penală, persoana vătămată, cât și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt afectate se pot adresa cu plângere direct instanței de judecată.

PENTRU ACESTE MOTIVE În numele legii D E C I D:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aplicarea dispozițiilor art. 278 alin. 2 și 3 și ale art. 2781 alin. 1 și 2 teza a II-a din Codul de procedură penală stabilesc:

Organul judiciar competent să soluționeze plângerea împotriva rezoluției sau ordonanței prim-procurorului, prin care s-a infirmat rezoluția sau ordonanța procurorului de netrimitere în judecată și s-a dat aceeași ori altă soluție de netrimitere în judecată, pentru alte motive sau pentru unele dintre motivele invocate de petent, este procurorul ierarhic superior.

Numai în situația în care, la rândul său, procurorul ierarhic superior, astfel sesizat, a respins plângerea și a menținut soluția prim-procurorului sau nu a soluționat plângerea în termenul legal prevăzut la art. 277 din Codul de procedură penală, persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt afectate se pot adresa cu plângere instanței de judecată.

Obligatorie, potrivit art. 4142 alin. 3 din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 ianuarie 2009.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
prof. univ. dr. Nicolae Popa

Prim-magistrat-asistent,
Adriana Daniela White

DECIZIA Nr. 1 din 19 ianuarie 2009

Scris de Administrator
Joi, 05 Aprilie 2012 17:54 -
